

Pla Estratègic

d'educació financera per a adults
poc qualificats a Europa

Euroinvestment
Joc Europeu d'Educació
Financera per a Adults

www.euroinvestment-project.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

El Projecte

L'educació financera és una habilitat essencial a la vida per fomentar un comportament financer responsable i donar confiança a les persones en el control de les seves finances, garantint així que els ciutadans europeus tinguin el coneixement, la confiança i les habilitats necessàries per millorar la seva comprensió dels productes i els conceptes financers.

El projecte Euroinvestment té com a objectiu millorar les competències en educació financera dels adults poc qualificats entre 18 i 55 anys a través d'un joc en línia divertit i interactiu. Durant dos anys (2018-2020), el consorci deurà:

- Dissenyar i desenvolupar un conjunt d'eines i materials d'educació financera per a adults poc qualificats;
- Dissenyar un mecanisme per a l'ús independent del joc online per a tots els públics objectiu;
- Oferir un taller als proveïdors de formació d'adults perquè puguin usar els resultats del projecte;
- Augmentar les competències dels adults poc qualificats per ajudar-los a aconseguir una feina millor;
- Desenvolupar un pla estratègic per a experts relacionats amb el desenvolupament de programes d'educació financera per a adults;
- Augmentar les competències en habilitats digitals bàsiques dels adults poc qualificats i els proveïdors de formació que utilitzin el joc i la plataforma.

Principals resultats d'Euroinvestment:

Pla Estratègic
d'Educació
Financera per a
adults poc
qualificats a
Europa

Joc online i
plataforma

Manual amb
pautes per a un ús
independent del
joc

Públic objectiu:

- Adults poc qualificats,
- Proveïdors de Formació per a Adults, i
- Experts Financers.

La Metodologia

Aquest Pla Estratègic és un resum de les bretxes i les necessitats identificades entre els adults poc qualificats dels països del consorci en matèria d'educació financera, a través de l'anàlisi dels marcs nacionals i europeus, la recerca documental, les enquestes i els grups de discussió. Aquest pla també aborda els jocs existents en aquesta temàtica i les prioritats que no han estat respostes per aquests jocs. Finalment, es defineixen les necessitats i les prioritats que seran la base per al desenvolupament del joc en línia Euroinvestment.

Les Troballes

L'Educació Financera a la UE

Conceptes mesurats en els estudis d'educació financera:

- Coneixement de conceptes financers fonamentals;
- Consciència dels productes i serveis oferts pels diferents proveïdors de serveis financers i comprensió dels riscos associats amb l'ús d'aquests productes i serveis;
- Comprensió de com administrar les finances personals o usar els serveis financers.

Aquests són alguns dels estudis més rellevants:

Enquesta Internacional OCDE / INFE sobre Competències d'Educació Financera en Adults (2016)	Enquesta Global S&P d'Educació Financera (2015)
<p>-De mitjana, només un 60% dels adults afirma tenir un pressupost familiar (57% de l'OCDE) i només el 50% estableix metes a llarg termini i tracta d'aconseguir-les (51% de l'OCDE)</p> <p>-Només un 19% utilitza informació independent (20% de l'OCDE) a l'hora de triar un producte financer</p>	<p>-Només el 33% dels adults té coneixements financers a nivell mundial.</p> <p>-Les matemàtiques i la inflació són els conceptes més entesos</p> <p>-La diversificació del risc és el concepte menys entès</p>
Incapacitat per arribar a fi de mes (UE-SILC, 2017)	Enquesta Internacional d'Habilitats dels Adults - PIAAC (2012)
<p>-En la majoria dels països, la gran part de la població afirma tenir "algunes dificultats" o ser "bastant fàcil" per a ells arribar a fi de mes</p> <p>-Grècia, Bulgària, Croàcia, Hongria, Xipre i Letònia són els països amb major població amb "dificultats" o "grans dificultats" per arribar a fi de mes</p> <p>-La major part de la població que pot arribar a fi de mes "amb facilitat" o "amb bastanta facilitat" es troba a Noruega, Països Baixos, Dinamarca, Alemanya i Finlàndia</p>	<p>-Un de cada cinc adults europeus només té habilitats bàsiques en lectoescriptura i un de cada quatre en matemàtiques</p> <p>-Prevalença de poca qualificació entre els adults desocupats: aproximadament un de cada quatre adults desocupats té una qualificació baixa</p> <p>-Més d'un de cada quatre adults pot resoldre tasques molt simples en entorns TIC (14%) o només té una experiència informàtica molt bàsica o nul·la (13%)</p>

Educació Financera Digital a la UE

www.todoscontam.pt/
Portugal

www.finanzasparatodos.es/gepeese
Espanya

www.oenb.at
Àustria

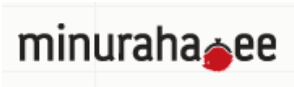
www.cnbprovsechny.cnb.cz
República Txeca

www.raadtilpenge.dk
Dinamarca

www.lafinancepourtous.com
França

www.minuraha.ee
Estònia

www.consumerhelp.ie
Irlanda

www.klientuskola.lv
Letònia

www.pinigubite.lt
Lituània

www.wijzeringeldzaken.nl
Països Baixos

www.tvojnovac.nbs.rs
Sèrbia

www.fininfo.sk
Eslovàquia

www.iconomix.ch
Suïssa

www.moneyadviceservice.org.uk
Regne Unit

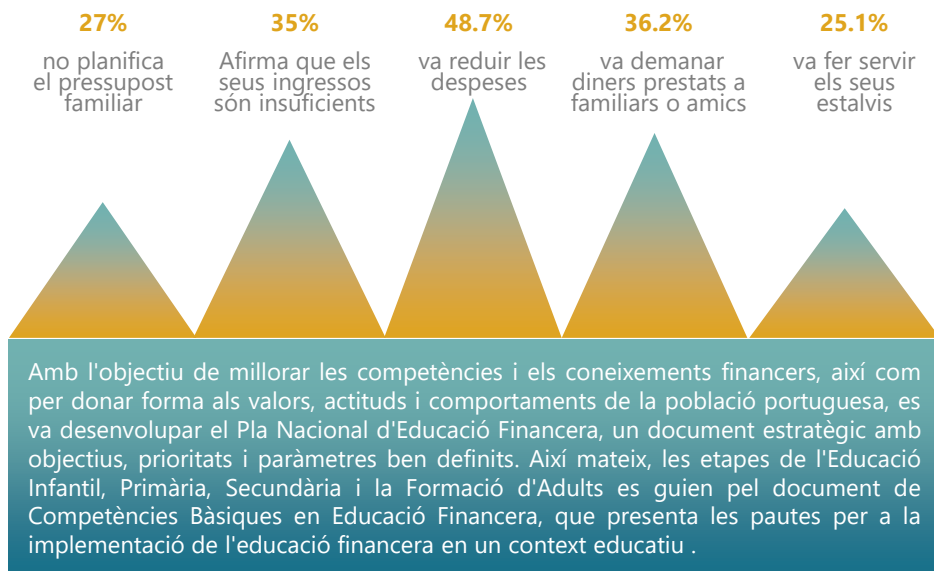

www.wikifin.be
Bèlgica

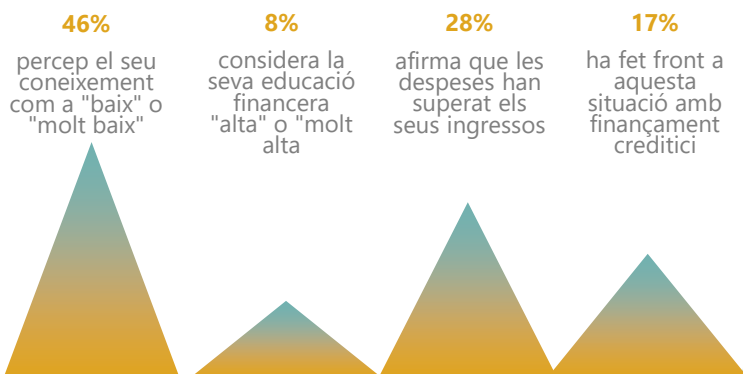

Competències nacionals d'Educació Financera

Portugal: Enquesta elaborada pel Banc de Portugal el 2015

Espanya: Enquesta elaborada pel Banc d'Espanya i la CNMV el 2016

Les dues entitats responsables de l'enquesta també van desenvolupar el Pla Nacional Espanyol per a l'Educació Financera, un marc per al desenvolupament d'iniciatives d'educació financera a nivell nacional, i van definir les línies d'acció per a dur-les a terme, assegurant la coordinació efectiva entre els diferents agents per evitar la duplicació d'esforços i recursos, garantint la coherència de les iniciatives desenvolupades i millorant-ne l'eficiència i l'abast. Les accions proposades pretenen sensibilitzar als ciutadans sobre la importància de tenir un nivell adequat de cultura financera per fer front als desafiaments que enfrontaran al llarg de les diferents etapes de la vida.

Xipre: estudis diversos

Puntuació mitjana per sota del **50%** en coneixements financers

40%
dels *Millennials* xipriotes tenen coneixements financers

35%
dels adults xipriotes tenen coneixements financers bàsics

36.9%
dels estudiants van respondre almenys 4 de 6 preguntes correctes

Una enquesta de la Universitat Tecnològica de Xipre (2018) va mostrar que és necessari abordar el fenomen de l'analfabetisme financer dels estudiants xipriotes, en línia amb la visió definida pel Banc Central de Xipre, que des de 2017 està duent a terme una enquesta per al desenvolupament d'una estratègia nacional que combati l'analfabetisme financer. Així mateix, ja han començat a tenir lloc diverses iniciatives d'educació financer, per exemple, la Comissió de Valors de Xipre (CiSEC) manté una secció en la seva pàgina web amb materials de formació, la publicació de notícies, i l'organització de presentacions informatives. L'any 2016 també va contribuir en la revisió del capítol "Informació comercial general del Mercat de Capitals" de l'Escola Secundària Superior (Liceu).

Enquesta d'Euroinvestment

Aquesta enquesta mesura el coneixement i el comportament dels adults poc qualificats, d'entre 18 i 55 anys, en termes d'educació financera, a Xipre, Portugal i Espanya. El propòsit era comprendre si els factors associats amb l'educació financera en un país també poden generalitzar-se als altres, o si les característiques nacionals fan que sigui necessari examinar l'educació financera en cada país individualment. Els resultats suggereixen que no hi ha diferències significatives entre aquests països, la qual cosa indica que existeixen algunes similituds en el que les llars saben i necessiten saber sobre les seves finances personals.

Conclusions principals:

PORTUGAL

- Les finances són una font important de preocupació per a la majoria dels enquestats, i el pressupost és el tema de més interès.
- Conscienciació sobre l'endeutament, evitant l'ús de targetes de crèdit.
- Falta de coneixement sobre els temes de diversificació de riscos, aritmètica i interès compost

ESPANYA

- Les finances són considerades com un factor de preocupació.
- Les targetes de crèdit es consideren segures i sense risc, la qual cosa reflecteix una falta de coneixement
- El tema que més interessa és l'estalvi i la inversió, malgrat no fer pressupostos ni realitzar un seguiment de les despeses.

XIPRE

- Les finances es defineixen com una font de preocupació per als enquestats.
- El pressupost és el tema que més els interessa.
- L'ús de targetes de crèdit és baix, la qual cosa demostra un alt coneixement sobre l'endeutament, encara que un percentatge considerable creu que estan lliures de riscos

GENERAL

- En els tres països, els enquestats mostren una inconsistència en el seu comportament financer, ja que afirmen controlar la seva situació financera, però a l'hora les finances són una font de preocupació per a ells.
- Es reflecteix un cert consens en les respostes sobre consciència de l'endeutament, ja que la majoria dels enquestats afirmen que no tenen molt deute i no usen targetes de crèdit per a realitzar compres que no poden pagar.
- Portugal és el país on els enquestats van mostrar més dificultats en la comprensió pràctica dels conceptes bàsics d'educació financera, especialment quan es tracta d'aritmètica i interès compost.
- La majoria dels enquestats afirma tenir Internet a casa i es sent més còmode usant l'ordinador com a dispositiu digital.

Grups de discussió d'Euroinvestment

Els grups de discussió es van realitzar amb proveïdors de formació per a adults poc qualificats i amb experts d'educació financera, amb l'objectiu de:

- Explorar l'interès dels participants en l'ús d'eines TIC a l'aula, i en el cas d'usar-les, com les inclouen en les seves formacions;
- Explorar el coneixement dels participants sobre els jocs digitals actuals com una eina d'aprenentatge per a adults;
- Explorar el punt de vista dels participants respecte a les necessitats existents en l'educació financera d'adults poc qualificats.

Conclusions principals:

	Necessitats, competències i bretxes en Educació Financera	Ponts per a l'aprenentatge digital dels adults
Portugal	Coneixement baix en conceptes financers, i poca capacitat per desenvolupar un pressupost anual	El joc ha d'estar disponible en una aplicació per telèfons intel·ligents, de forma <i>offline</i> , i ha dividit en nivells
Espanya	El joc ha d'incloure activitats relacionades amb totes les habilitats bàsiques d'educació financera	Un joc divertit, cooperatiu, desafiant i intuïtiu que ha de seguir una corba d'aprenentatge
Xipre	Coneixement baix en habilitats d'educació financera	El joc ha d'incloure petites descripcions i basar-se en exercicis pràctics

Identificant necessitats i establint prioritats

Les recerques demostren que a mesura que les persones adquireixen més coneixements financers, prenen millors decisions d'estalvi i préstec, és més probable que planifiquin la seva jubilació i diversifiquin els seus actius. Cada vegada es demana a més llars que prenguin les seves pròpies decisions sobre aquests temes, i per tant, l'analfabetisme financer esdevé una amenaça per al seu benestar al llarg de la vida.

Els estudis presentats sobre educació financera mostren que fins i tot els conceptes financers bàsics com la taxa d'interès, la inflació i la diversificació del risc no són compresos amb claredat. Aquesta falta de coneixement fa que les persones siguin vulnerables i, en última instància, pot conduir a problemes de sobreendeutament i exclusió financera.

Basats en els resultats provinents dels estudis i les recerques realitzades, aquests són els temes clau que poden contribuir a millorar l'educació financera entre els adults poc qualificats per ajudar-los a controlar l'administració diària dels diners:

- **Fons d'emergència:** Estalviar és important per superar imprevistos. Sense estalvi, podem haver d'endeutar-nos com a única alternativa a una situació difícil;
- **Hàbits de despesa sostenibles:** Fer un bon ús dels diners que es guanya és un bon signe d'educació financera;
- **Taxa d'endeutament:** Aquest és un gran indicador del perfil de risc. Quant menor sigui el número, menors seran les possibilitats de no poder pagar el préstec.

A través de la recerca realitzada en l'entorn digital, podríem definir els elements més importants que han de tenir-se en compte per desenvolupar el joc d'Euroinvestment, en base al següent anàlisi DAFO:

Euro
Investment

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

www.euroinvestment-project.eu

INOVA+

CESAE
CENTRO DE ESTUDIOS Y SERVICIOS EMPRESARIALES

IEZ Institut d'Estudis
Financiers

ACCIÓN
EMPRESARIAL

CARDET
CENTRO DE ESTUDIOS Y SERVICIOS EMPRESARIALES

innovADE
INICIATIVA DE INNOVACIÓN